

Provinciale Staten
Statenvoorstel

DATUM	16 oktober 2019	NUMMER PS	PS2019BEM15
DOMEIN	SGU	COMMISSIE	BEM
STELLER	Drs. T.J. Dorst	DOORKIESNUMMER	06 25 77 89 77
DOCUMENTNUMMER	81FBD067	PORTEFEUILLEHOUDER	CvdK

Titel : Consultatie PS voorstel Grondwetswijziging

Inhoudsopgave

Besluit	Pag. 3
Bijlagen:	Brief Minister BZK d.d. 2 sept. 2019: 'Consultatie grondwetsherziening verkiezingswijze Eerste Kamer'

Aan Provinciale Staten,

Samenvatting

Wat betreft de verkiezingswijze van de Eerste Kamer stelt de minister van BZK voor om terug te keren naar de wijze van verkiezing die tot 1983 werd gebruikt. Hierbij wordt elke drie jaar de helft van de leden van de Eerste Kamer voor zes jaar gekozen. Met deze verlenging van de zittingsduur van de leden in combinatie met een minder directe koppeling aan een concrete verkiezingsuitslag wordt volgens de voorgestelde regeling meer recht gedaan aan de eigen legitimatie door de verkiezing door de leden van provinciale staten en past dit bij een indirect gekozen volksvertegenwoordiging die functioneert vanuit een zekere afstand tot de dagelijkse politiek. Het conceptwetsvoorstel wijkt hiermee af van het rapport van de commissie-Remkes. Deze heeft geadviseerd niet terug te keren naar het stelsel van vóór 1983.

Aanleiding

De minister van BZK heeft het IPO een conceptwetsvoorstel Grondwetswijziging herziening verkiezingswijze EK ter consultatie voorgelegd (**bijlage**). In het voorstel wordt uitwerking gegeven aan het kabinetsstandpunt over het eindrapport van de Staatscommissie parlementair stelsel (Cie-Remkes) om de Eerste Kamer voortaan voor zes jaar te kiezen, waarbij om de drie jaar beurtelings 37 of 38 Kamerleden worden gekozen. Omdat provinciale staten een belangrijke rol spelen in de procedure van verkiezing van de Eerste Kamer, legt de minister dit conceptwetsvoorstel aan het IPO voor ter consultatie. Daarnaast bevat het een voorstel om de tweede lezing van een Grondwetswijziging voortaan in een verenigde vergadering van beide Kamers van de Staten-Generaal te behandelen. Dit voorstel is voor de provincies minder van belang.

In de Algemene Vergadering van het IPO 1 oktober is wat betreft de voorbereiding van de IPO-reactie op het wetsvoorstel afgesproken dat dit plaatsvindt door een consultatie van de leden van PS via de griffies.

Voorgeschiedenis

Dit voorstel vloeit voort uit het kabinetsstandpunt over het eindrapport van de Staatscommissie parlementair stelsel (Kamerstukken II, 2018/19, 34 430, nr. 10).

Bespreking en planning

Dit voorstel is besproken in de commissie Bestuur, Economie en Middelen 16 oktober 2019, waarna de reactie is opgesteld zoals verwoord in de bijlage bij dit voorstel.

Vanuit het IPO is verzocht om uiterlijk 1 november 2019 een reactie te versturen.

Financiële consequenties

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties.

Provinciale Staten van Utrecht, In vergadering bijeen op 30 oktober 2019;

Besluiten Provinciale Staten van 30 oktober 2019, inclusief aangenomen amendement:

aan het IPO naar aanleiding van de Consultatie Grondwetswijziging – Herziening verkiezingswijze Eerste Kamer – vanuit de Provinciale Staten van Utrecht de reactie te versturen, zoals verwoord in de bijlage van dit Statenvoorstel.

w.g.
Voorzitter,

Griffier,

Bijlage: Reactie Provinciale Staten van Utrecht op consultatie grondwetswijziging

Een aantal fracties is verwonderd over de timing van deze consultatie. Waarom wordt alleen dit relatief kleine onderdeel ter consultatie voorgelegd en wordt het niet meegenomen in een bredere afweging n.a.v. het advies van de commissie Remkes?

Wijziging verkiezingswijze Eerste Kamer

Het merendeel van de Statenleden is géén voorstander van de voorgestelde wijziging. Hierbij worden verschillende argumenten gebruikt, zoals:

- de verhoging van de kiesdrempel, die negatief uitpakt voor kleinere partijen;
- het is geen oplossing voor het geschetste probleem;
- waarom terugkeren naar een systeem uit de vorige eeuw, wat immers niet voor niets ooit is aangepast?
- de commissie Remkes schetst in de rapportage overtuigend de nadelen van deze keuze.

Een minderheid van de Statenleden kan zich vinden in de door de Minister voorgestelde grondwetswijziging. Het zou goed zijn als met deze wijziging de Eerste Kamer minder 'politiek' wordt en weer meer een 'chambre de reflection'.

Gezamenlijke vergadering van de Staten Generaal bij een grondwetswijziging

Hier zijn de Utrechtse fracties geen voorstander van. Het is beter als ieder gremium in z'n eigen rol blijft, dus de Eerste Kamer juist als 'chambre de reflection'. Een ander argument tegen dit voorstel is dat de leden van de Eerste Kamer in een gezamenlijke vergadering overvleugeld worden door de leden van de Tweede Kamer en daardoor minder goed in staat zijn hun taak uit te voeren.